

Rørosbanen, (Elverum) - Koppang
Sikring og sanering av planoverganger Opphus
km 210,104-211,980
Naturkartleggingsrapport

00A	Rapport	26.09.2025	INGR	SW	KRB
Revisjon	Revisjonen gjelder	Dato	Utarb. av	Kontr. av	Godkj. av
Tittel: Rørosbanen (Elverum) - Koppang Opphus km 210,104-211,980 Sikring og sanering av planoverganger		Antall sider:			
		Produsent:		Multiconsult	
		1. Prod.tegn.nr.:	2.	3.	4.
		Erstatning for:		5.	
		Erstattet av:		6.	
Prosjektnr.: 60033352 Sikring og sanering av planoverganger Parsell: 00		Dokument-/tegningsnummer: POM-00-A-07432		Revisjon: 00A	
		FDV-dokument-/tegningsnummer:		FDV-rev.:	

Notat

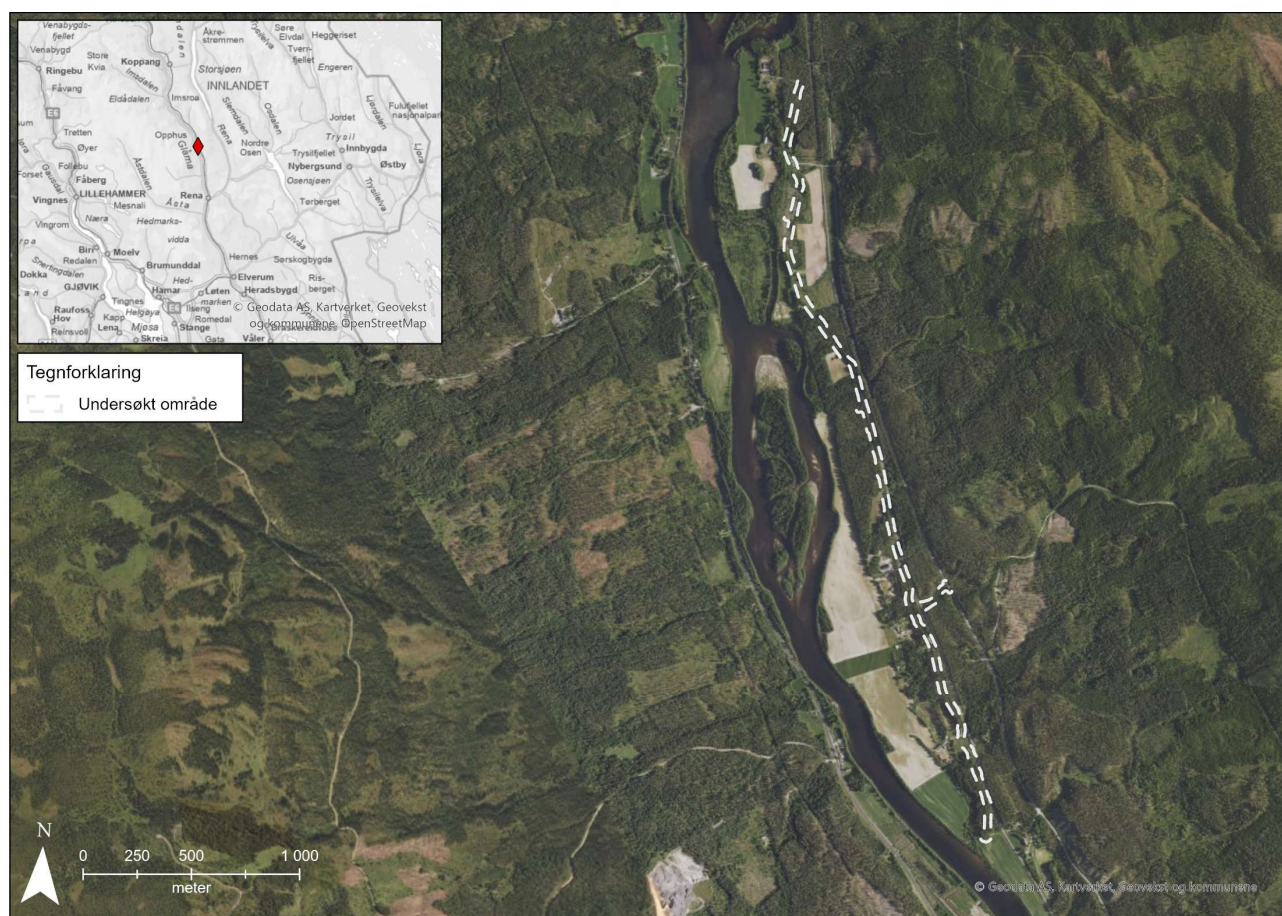
OPPDRAG	Sikring og sanering av planoverganger, Opphus	DOKUMENTKODE	10269277-40-RIM-NOT-002
EMNE	Naturregistreringer	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAGSGIVER	Bane NOR	OPPDRAGSLEDER	Kristian Brødreskift
KONTAKTPERSON	Le Anh Vu Nguyen	UTARBEIDET AV	Ingvill Reistad
KOPI		ANSVARLIG ENHET	Naturressurser midt

SAMMENDRAG

Bane NOR har et landsomfattende planovergangsprosjekt med formål å fjerne alle usikra planoverganger for å forbedre sikkerheten på og langs jernbanen. Det ble gjennomført en kartlegging for forvaltningsrelevante naturtyper etter M-2209 og rødlista og fremmede arter (planter) den 18. juni 2025. Det ble registrert én naturtype beskrevet i M-2209. Ingen rødlista karplanter ble registrert. Det ble registrert forekomster av en fremmedart i roseslekta. Fremmedarten må håndteres forskriftsmessig for å unngå spredning som følge av tiltaket.

1 Opphus

Planområdet ligger ved Opphusveien i Stor-Elvdal kommune, Innlandet fylke, se Figur 1-1.

Figur 1-1. Oversiktskart over planen for ny vei og planovergang Opphus.

1.1 Eksisterende kunnskapsgrunnlag

Det er ikke registrert noen rødlista arter eller fremmedarter på Fremmedartslista 2023 av planter iht. Artskart i området. Rundt 350 meter nord for området har den rødlista arten huldregras (nært truet) blitt registrert i 2015.

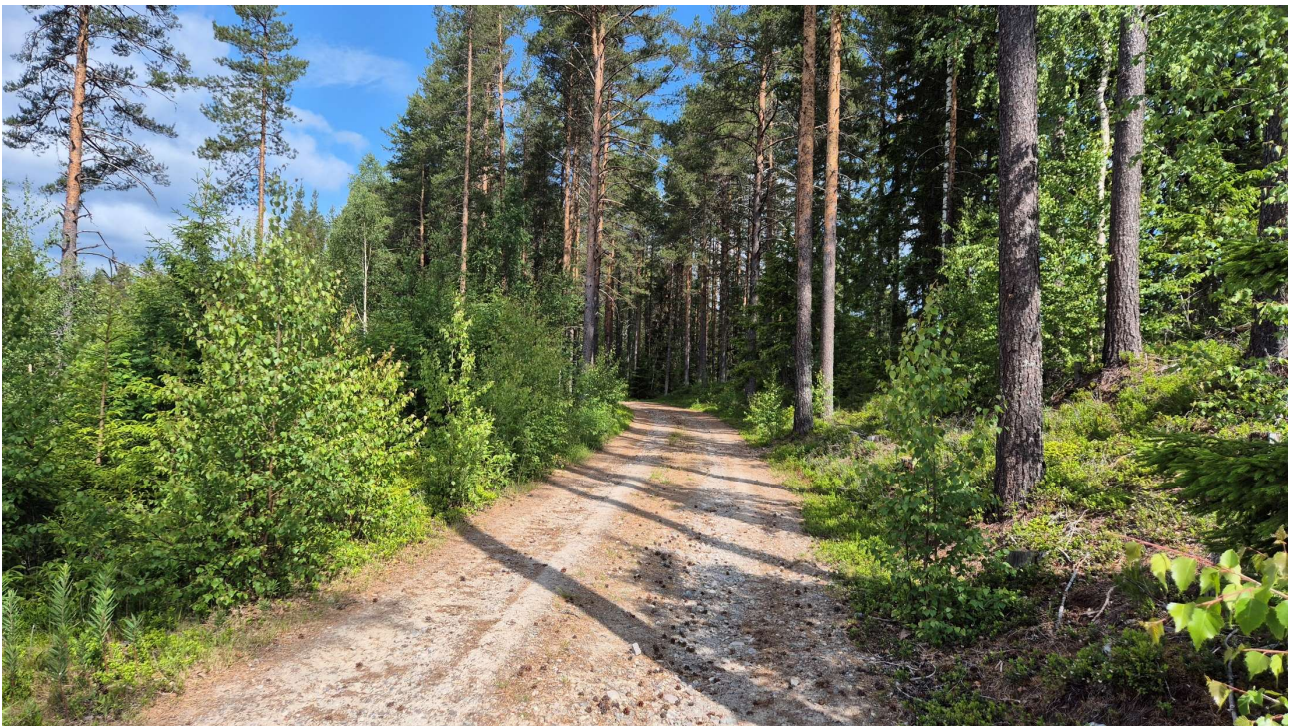
1.2 Kartlegging

Området ble befart og kartlagt for forvaltningsrelevante naturtyper (rødlista og/eller av sentral økosystemfunksjon) iht. M-2209, versjon 2024, rødlista arter (planter) og fremmedarter den 18. juni 2025 av Ingvill Reistad (biolog). Arealet innenfor det planlagte veiutlegget, samt 10 meter ut fra denne ble kartlagt.

1.2.1 Områdebeskrivelse

Området er iht. det modellerte kartet over kalkinnhold i berggrunnen (utarbeidet av NGU) svært kalkfattig. Videre består for det meste av arealtypene grå areal (vei og annen sterkt endret mark) og skog, samt noe dyrka mark, myr og ferskvannssystemer. Foto fra området vises i Figur 1-2 og Figur 1-3.

Skogen er oppstykket i alle hogstklassene. Tresjiktet består hovedsakelig av furu, men det er også områder med dominans av gran og innslag av bjørk, rogn og selje. Feltsjiktet består for det meste av bærlyng eller blåbærskogsarter, eller suksesjonsarter som geitrams og bringebær der det nylig er hogd. I veikanten finnes det også mer kalkkrevende arter som skogstorkenebb, engsoleie, mjødurt, liljekonvall, stormarimjelle, markjordbær, blåknapp og teiebær. Dette kommer sannsynligvis av tilført næring fra jordbruk og bruk av veien.

Figur 1-2. Veien som går gjennom planområdet. Skog med furu, bjørk og gran som tresjikt. Foto: Ingvill Reistad, Multiconsult.

Figur 1-3. Bekk som krysser planområdet. Det er nylig hogd rundt bekken, men noe kantvegetasjon står igjen (rogn, furu, selje og bringebærkratt). Foto: Ingvill Reistad, Multiconsult.

1.2.2 Naturverdier

Det ble ikke registrert noen rødlista arter i det undersøkte området.

Tett opp mot veien nord i planområdet står det ei gammel furu med omkrets på over 2,5 m, og ei stor gammel rogn, se Figur 1-10.

Helt i sør på grensen til jordet, var det en artsrik skråning med mange av artene nevnt over i områdebeskrivelsen, samt rødknapp, sløke, vendelrot, engtjæreblom, knollerteknapp, hvitkløver, rødkløver, ryllik, stemorsblomst og engsmelle, se Figur 1-4. Området var for lite iht. M-2209 til å utfigureres som eng-aktig sterkt endret fastmark.

Figur 1-4. Artsrikt område i sør. Foto: Ingvill Reistad, Multiconsult.

Det ble registrert en høgstaudegranskog med svært redusert kvalitet midt i arealet der den planlagte undergangen er lokalisert, se Tabell 1-1, Figur 1-5, Figur 1-6 og Figur 1-7.

Tabell 1-1. Informasjon om den registrerte naturtypen. ID refererer til lokalitetens ID som etter hvert vil bli tilgjengelig i Naturbase. Områdebeskrivelse er iht. metodikk i M-2209, versjon 09.04.2024.

Naturtype	Områdebeskrivelse	ID
Høgstaudegranskog	Lokaliteten domineres av ungskog (hogstklasse 2) som er utslagsgivende for en svært redusert tilstand. Lokaliteten er ikke påvirket av fremmedartsinnslag og har få spor etter tunge kjøretøy (0-3 %). Det er ikke pløyd i forbindelse med planting av skog, men lokaliteten er tilplantet (>3/4 av lokaliteten). Tresjiktet består i hovedsak av gran. Feltsjiktet består blant annet av skogrørkvein, sumphaukeskjegg, hengeaks, tyrihjelms og turt. Lokalitetskvaliteten er <u>svært redusert</u>. Ifølge verditabellen i håndbok for konsekvensutredning M-1941 ville lokaliteten fått noe verdi.	NINFP2510190648

Figur 1-5. Svært redusert høgstaudegranskog med unge grantrær. Foto: Ingvill Reistad, Multiconsult.

Figur 1-6. Kjørspor i lokaliteten vises noen steder under vegetasjonen. Foto: Ingvill Reistad, Multiconsult.

Figur 1-7. Lokaliteten til høgstaudegrenskogen.

1.2.3 Risikoarter

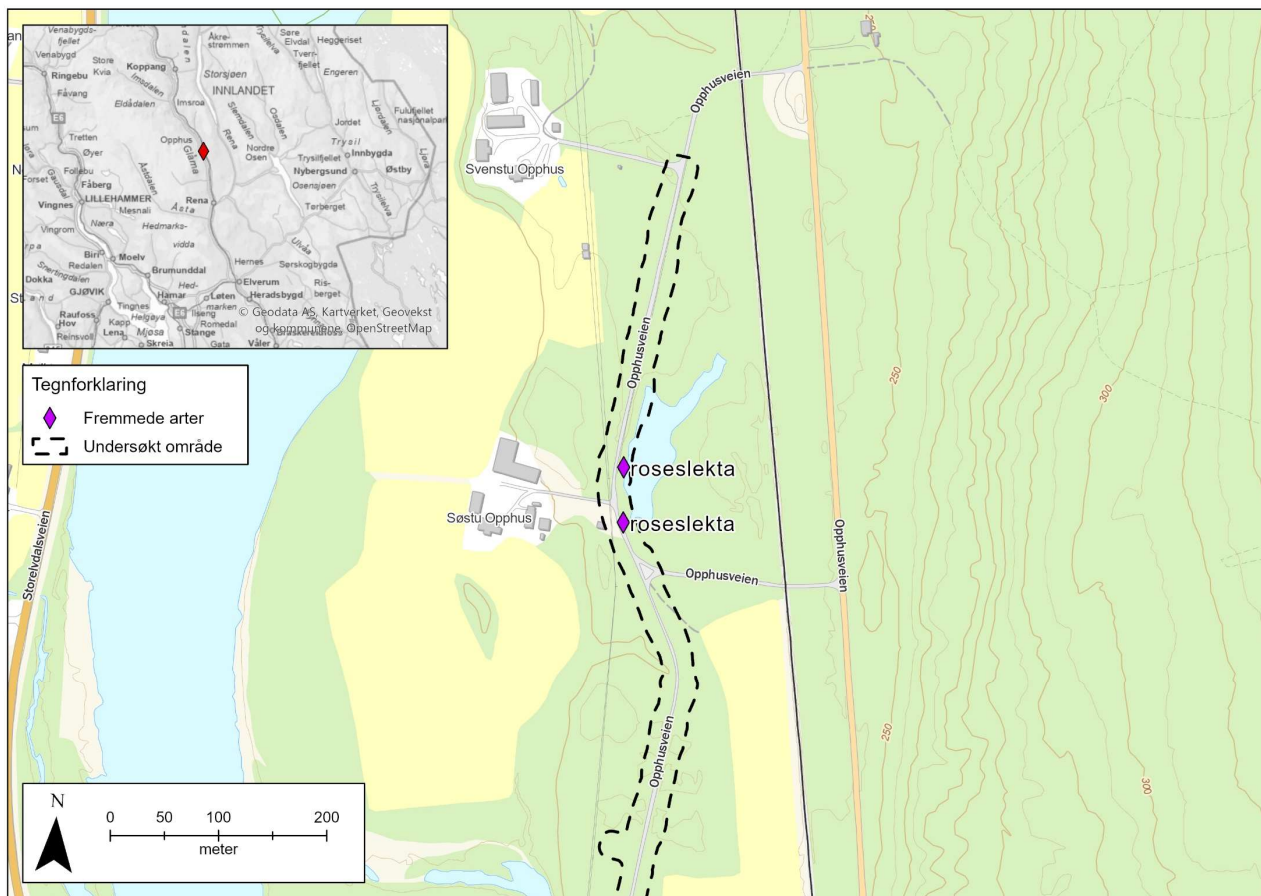
En art i roseslekta ble registrert i området, se Figur 1-8 og Figur 1-9. Den ble ikke identifisert til art, men det kan være bergrose, se beskrivelser i Tabell 1-2.

Tabell 1-2. Informasjon om den registrerte fremmedarten.

Fremmedarter	Risikokategori	Spredningsmekanisme
Roseslekta	Lav risiko (LO) til svært høy risiko (SE)	Spres videre med frø og/eller plantefragmenter. Infisert jorddybde er 0–200 cm, og 0-150 cm i diameter (Skarpaas et al., 2023).
Bergrose	Lav risiko (LO)	Arten spres via hageutkast og trolig også med frø. Ukjent infisert jorddybde (Skarpaas et al., 2023).

Figur 1-8. En art i roseslekta ble observert. Foto: Ingvill Reistad, Multiconsult.

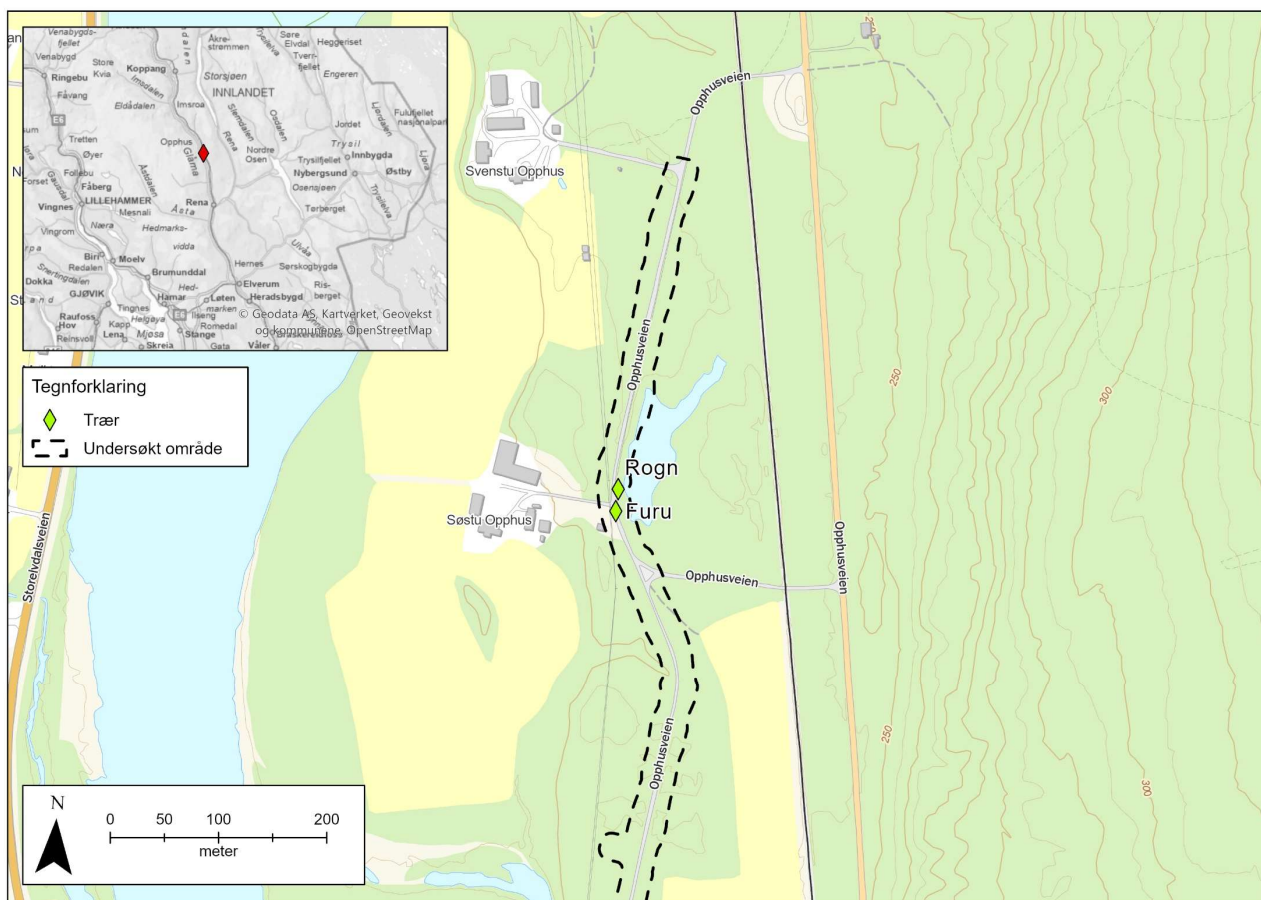
Figur 1-9. Forekomster av fremmede arter i planområdet.

1.3 Anbefalte tiltak

For planområdet er det foreslått følgende tiltak med tanke på naturmangold:

- Håndtere fremmedarten slik at den ikke spres videre som følge av tiltaket. Generelle regler for håndtering av fremmede arter er følgende:
 - Kost/vask maskiner før og etter håndtering av fremmede arter/infiserte masser, også innenfor prosjektet når maskinene flyttes fra et infisert område til et «rent» område.
 - Planten:
 - Dersom planten ikke har blomster eller frø, skal planten fjernes og leveres som organisk materiale.
 - Dersom planten har blomster og/eller frø, skal planten lukes/fjernes. Deretter legges i tette poser/containere og leveres til godkjent mottak.
 - Røtter og infiserte masser:
 - Om fare for spredning med fragmenter/plantedeler skal røtter og infiserte masser graves opp og mellomlagres i lukket container og leveres til godkjent mottak. Alternativt skal de forurensa massene legges tilbake på samme sted. Dekk de infiserte massene med minst 1 meter rene masser.

- Det anbefales å bevare de gamle trærne (se Figur 1-10) så langt det lar seg gjøre.

Figur 1-10. Store gamle trær i planområdet.

- Vurder om tiltak som berører høgstaudegranskogen (se Figur 1-7) og det artsrike området i sør kan unngås.

1.4 Referanser

Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av bergrose *Rosa pendulina* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken.
<https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/955>. Nedlastet 26.09.2025

Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av rynkerose *Rosa rugosa* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken.
<https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/552>. Nedlastet 26.09.2025